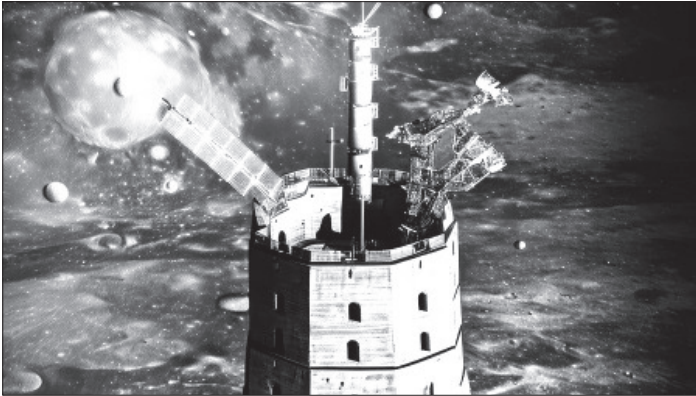

Vilniaus šviesų festivalio metu kosmose atgimė Gedimino bokštas

Tarp dvidešimties Vilniaus šviesų festivalyje sausio 25–28 d. dalyvavusių šviesos meno kūrėjų iš Lietuvos bei kitų Europos šalių – ir menininkas Rimas Sakalauskas su miesto gimtadieniui skirta videoinstaliacija „Vilnius 700 – Kosmoso Vilnius“. Ji žiūrovus kvietė į vizualinę kelionę po kosmosą – ten buvo įkurdinti žinomiausi sostinės pastatai. Videoinstaliacijoje „Vilnius 700 – Kosmoso Vilnius“ atsispindėjo Lietuvos istorija, buvo narpliojamos su dangaus platybėmis susijusios temos. Šios videoinstaliacijos autorius – Rimas Sakalauskas, kuriantis videofilmus, instaliacijas, objektus, holografinę skulptūrą, vaizdo projekcijas spektakliams ir muzikos atlikėjų pasirodymams. Jis bendradarbiauja su režisieriais Gintaru Varnu, Oskaru Koršunovu, Artūru Areima, Dalia Ibelhauptaite, Agnija Šeiko, kuria vaizdo projekcijas jų ir kitų režisierių spektakliams, užsienio teatrams. Yra apdovanotas „Sidabrine gerve“ (2010, už videofilmą „Sinchronizacija“ 2009) bei Auksiniu scenos kryžiumi (2015; 2016 – su kūrybine grupe, 2017). Kosminio Vilniaus idėją autoriui gimė gana greitai, tačiau iki galo ją išgryninti padėjo istorikas prof. A. Bumblauskas. Būtent iš jo menininkas išgirdo ant Vilniaus universiteto astronomijos observatorijos fasado iškaltus žodžius, ryškiau nušvietusius, kokia turėtų būti Vilniaus kosmoso vizija: „Šis namas yra Uranijos, eikit šalin, niekingi rūpesčiai! Čia paniekinama menka Žemė, iš čia kylama į žvaigždes.“ Tai žymaus astronomo, poeto, Vilniaus universiteto lektoriaus ir observatorijos vadovo Martyno Počobuto citata. Kadangi Vilniaus akademinės kolegijos profesoriai jėzuitai mokė studentus sekti antikos poetais ir iš jų mokytis, dažnai jie paimdavo frazę ar posakį ir suteikdavo jai naują prasmę, įpindavo į savo kūrinį – taip nutiko ir šį kartą.

Bernardinai

Jonas Mockūnas

Lietuvos įvykių apžvalga

Selmo pasiekimai
(LRT) Seimo pirmininkė savo 2023 m. rudens sesijos pabaigos kreipimesi į parlamentarus pažymėjo, kad nepaisant išsiskyrusių nuomonių, biudžetas priimtas net kiek anksčiau nei įprastai, gruodžio pradžioje. „Kitų metų biudžete numatytas rekordinis lėšų augimas gynybai bei susitarimo dėl švietimo įgyvendinimui. Nuosekliai augs įvairių grupių gyventojų pajamos. Tai rodo Seimo apsisprendimą padėti žmonėms susiduriant su iššūkiais: infliacija ir kitomis Rusijos karo Ukrainoje pasekmėmis“, – sakė V. Čmilytė-Nielsen.

Rudens sesijoje nutarta nuo 2027 m. Lietuvoje uždrausti kailinių žvėrelių verslas, taip pat uždrausti įvežti elek-

troninių cigarečių skystį su saldikliais, cukrumi, uždrausti ir rusiškų suskystintų gamtinių dujų importas, krova bei išdujinimas visuose įrenginiuose. Nors Vyriausybė teikė, Seime liko nesvarstyta vadinamoji mokesčių reforma.

(Kauno diena) Seimo pavasario sesija prasidės kovo 10 d. ir pasibaigs birželio 30 d. Seimo valdyba jau patvirtino plenarinių posėdžių grafiką. Jame yra numatytos ir opozicinės darbotvarkės – statutas numato, kad kas trečiojo ketvirtadienio Seimo vakarinio posėdžio darbotvarkę sudaro opozicijos frakcijos.

Gynybos biudžetas

(Vakarų ekspresas) Pastaruoju metu šalies politikai diskutuoja dėl būtinybės didinti finansavimą krašto apsaugos reikmėms. Sausio pradžioje Premjerė Ingrida Šimonytė kreipėsi į politinių partijų vadovus, verslo subjektus ir

Nuolatini 2 psl.

S. Lozoraičio premija skirta leidyklos „Kalendorius“ vadovui A. Noruševičiui

Diplomato Stasio Lozoraičio premija „Kelyje į Vilties Prezidento Lietuvą“ skirta leidyklos „Kalendorius“ steigėjui ir vadovui, istorikui Aurelijui Noruševičiui, pranešė Lietuvos žurnalistų draugija.

Premija jam skirta „už pilietinę ir istorinę publicistiką, vaisingą leidybinį ir kultūrinį edukacinį darbą su jauniu, už svarų indėlį Lietuvos žurnalistų draugijos veikloje“. A. Noruševičius tapo 25-uju premijos laureatu.

1995 metais įsteigta jo leidykla „Kalendorius“ yra išleidusi vardų kalendorių, knygą „Lietuvos vaikų pasakos“, kur sudėtos vaikų parašytos istorijos, knygą „Ką papasakočiau Tėčiui“ apie išgyvenimus sovietų okupacijos metais. 2017 metais A. Noruševičiui kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson skyrė Kultūros ministerijos premiją.

S. Lozoraičio premija įsteigta 1998 metais tuometinės Lietuvos žurnalistų

Aurelijus Noruševičius.

draugijos centro valdybos pirmininkės Romos Grinbergienės iniciatyva, siekiant pagerbti diplomato ir politiko S. Lozoraičio atminimą. Tarp jos laureatų yra žurnalistai Nijolė Baužytė, Marytė Kontrimaitė, Vaidotas Žukas, Antanas Seikalis, dvasininkai Vaclovas Aliulis, Julius Sasnauskas, Sigitas Tamkevičius, istorikas Liudas Mažylis ir kiti.

Ant pirmųjų 2024 metų pašto ženklų – aukštaičių gentis

(LRYTAS.LT) Penktadienį, sausio 26 d., Lietuvos paštas išleido menininkės Irmos Balauskaitės kurta trijų pašto ženklų seriją „Baltų gentys. Aukštaičiai“. Pašto ženklų nominalai – 0,10 Eur, 0,35 Eur ir 1,55 Eur, tiražas – po 100,000 vnt.

Antspaudavimas pirmos dienos datos spaudu pašto ženklų išleidimo dieną vyko Kauno „Akropolyje“ esančiame pašto skyriuje, adresu Karaliaus Mindaugo pr. 49.

Šie pašto ženklai – pirmieji, kuriuos Lietuvos paštas išleidžia 2024-aisiais. Ant jų pavaizduoti trys skirtingi archeologiniai radiniai, būdingi aukštaičių genčiai – lankinė segė, kamanų apkaustai ir pasaginė segė. Prie kiekvieno iš jų nurodyta vieta, kurioje jie buvo rasti ir apytikslis šių daiktų naudojimo amžius.

„Pašto ženklų serija „Baltų gentys“ skirta istorinėms baltų gentimis pažymėti, kurių kultūros išskirtinumo kitaip nei archeologiniais radiniais parodyti neįmanoma. Aukštaičių genčiai skirti pašto ženklų vaizdiniai visiškai atitinka turimą archeologinę medžiagą.

Ši gentis apėmė Vidurio Lietuvos plokštinių degintų kapų su griautiniais žirgų palaidojimais paplitimo arealą. Aukštaičių gentį, kaip ir kitas baltų gentis, pirmieji išskyrė archeologai pradedant Marija Gimbutienę, –

aiškina archeologas, Pašto moksle ženklių leidybos komisijos narys dr. Gintautas Zabiela.

Pats Aukštaitijos terminas rašytiniuose šaltiniuose minimas maždaug nuo 1300 m., kuomet jos teritoriją pasiekė Vokiečių ordinas, iš kurio dokumentų ir yra žinomi daugumos baltų genčių pavadinimai.

1420 m. Aukštaitijos sąvoka buvo pavartota ir LDK kunigaikščio Vytauto laiške. Jame paaikškinta jos reikšmė – tai esanti žemė, kuri yra aukščiau nei Žemaitija.

Šiandieninė Aukštaitija pasižymi tarmių, gyvenamosios etnokultūrinio paveldo margumu.

Kiekvienais metais Lietuvos paštas apyvartą išleidžia nuo 20 iki 25 naujų pašto moksle ženklių, kuriose atspindimi šalies svarbūs istoriniai įvykiai, veikėjai bei įvairių sričių paveldas.